

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง หลังการทดลอง 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องร่างกายของเรา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. แบบแผนของการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 ลักษณะของเครื่องมือ
  - 3.2 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนห้วยตาเปอะ โรงเรียนบ้านแก้งนาง และโรงเรียนบ้านसानแก้ว อำเภอดงหลวง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาดงหลวงตอนบน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยตาเปอะ กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาดงหลวงตอนบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียน 17 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีของประชากรได้ด้วยเหตุผลดังนี้

1. กลุ่มประชากรมีความคล้ายคลึงกันและเหมือนกัน คือ

- 1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรเดียวกันคือ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ
- 1.2 จำนวนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนใกล้เคียงกัน
- 1.3 มีผู้เรียนในชั้นเรียนละความสามารถทางการเรียนมีทั้งเก่ง ปานกลาง และต่ำ เหมือนกัน

แบบแผนของการวิจัย

1. แบบแผนของการทดลอง

แบบแผนการทดลองการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร การเรียนรู้ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่องร่างกายของเรา ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest-Posttest Design) (ชวลิต ชูกำแพง, 2553, หน้า 66) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แผนการทดลองแบบ The One Group Pretest-Posttest

การทดสอบ ก่อนการทดลอง	ตัวแปรทดลอง	การทดสอบ หลังการทดลอง
O ₁	X	O ₂

เมื่อ O₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง

X หมายถึง การทดลองการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักร
การสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิค
หมวกหกใบ

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

2. ขั้นตอนการทดลอง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบเรื่อง ร่างกายของเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน

2.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบเรื่องร่างกายของเราโดยทดลองแบบเดียวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทดลองหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเริ่มจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8

2.3 ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่อง ร่างกายของเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยทำการทดสอบย่อย ซึ่งเป็นคะแนนระหว่างเรียน

2.4 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วบันทึกเป็นคะแนนหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดของเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ จำนวน 8 แผน ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 อาหารและสารอาหาร

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 สารอาหารที่ให้พลังงาน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 สารอาหารที่ไม่ให้พลังงาน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 การทำงานของระบบย่อยอาหาร

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 การทำงานของระบบหมุนเวียนเลือด

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 การทำงานของระบบหายใจ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 การทำงานของระบบขับถ่าย

1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ร่างกายของเรา เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.3 แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.5 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่อง ร่างกายของเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถาม เป็นมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.1 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนห้วยตาเปาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1.2 ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ สมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังตาราง 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด สารระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ภาระงาน วิธีสอน และเครื่องมือวัดผล

ตัวชี้วัด	สารระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ภาระงาน/ชิ้นงาน	วิธีสอน/กิจกรรม	เครื่องมือการวัดผล
1. อธิบายการเจริญเติบโตของมนุษย์จากวัยแรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่	การเจริญเติบโตของมนุษย์ทางด้านร่างกายตั้งแต่แรกเกิดจนเป็นผู้ใหญ่	1. อธิบายพัฒนาการของมนุษย์จากวัยแรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ 2. ระบุเกณฑ์ที่ใช้วัดการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายของมนุษย์ 3. สรุปการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของมนุษย์ตั้งแต่วัยแรกเกิดจนเป็นผู้ใหญ่	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้แก่ - การสังเกต - การวัด - การลงความเห็นจากข้อมูล - การจัดกระทำและสื่อความหมายจากข้อมูล - การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ - การตีความหมาย	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ความรับผิดชอบ - ความมีวินัย	ภาระงาน อธิบายการเจริญเติบโตของมนุษย์จากวัยแรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ ชิ้นงาน - ใบงานการคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวดหกใบ เรื่องเจริญเติบโตของมนุษย์ - ใบกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องการเจริญเติบโตของมนุษย์	วัฏจักร การสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวดหกใบ	- แบบบันทึกกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวดหกใบ - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ภาระงาน/ชิ้นงาน	วิธีสอน/กิจกรรม	เครื่องมือการวัดผล
2. วิเคราะห์สารอาหารและอภิปรายความจำเป็นที่ร่างกายต้องได้รับสารอาหารในสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย	วิเคราะห์สารอาหาร	1. ระบุชื่อและประเภทของอาหารหลัก 5 หมู่ที่รับประทานในชีวิตประจำวันได้ 2. วิเคราะห์สารอาหารในอาหารแต่ละชนิดได้ 3. วิเคราะห์ความสำคัญของอาหารต่อการเจริญเติบโตของมนุษย์ได้	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - การสังเกต - การวัด - การตั้งสมมติฐาน - การจำแนกประเภท - การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล - การลงความเห็นจากข้อมูล - การตีความหมายจากข้อมูลและลงข้อสรุป	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ความรับผิดชอบ - ความมีวินัย	ภาระงาน วิเคราะห์สารอาหารและอภิปรายความจำเป็นที่ร่างกายต้องได้รับสารอาหารในสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย ชิ้นงาน - ใบงาน การคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวดหมู่ - ใบกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิคหมวดหมู่ - แบบบันทึกกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวดหมู่ - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- แบบบันทึกกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวดหมู่ - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ภาระงาน/ชิ้นงาน	วิธีสอน/กิจกรรม	เครื่องมือการวัดผล
3. อธิบายการทำงานที่สัมพันธ์กันของระบบย่อยอาหาร ระบบหายใจ และระบบหมุนเวียนเลือดของมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบย่อยอาหาร - ระบบหายใจ - ระบบหมุนเวียนเลือด - ระบบขับถ่าย 	<p>อธิบายการทำงานที่สัมพันธ์กันของระบบย่อยอาหาร ระบบหายใจ และระบบหมุนเวียนเลือดของมนุษย์ได้</p>	<p>1. ทักษะการคิดวิเคราะห์</p> <p>2. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกต - การวัด - การจำแนกประเภท - การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล - การลงความเห็นจากข้อมูล - การพยากรณ์ - การตั้งสมมติฐาน - การตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป 	<p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรับผิดชอบ - ความมีวินัย 	<p>ภาระงาน</p> <p>อธิบายการทำงานที่สัมพันธ์กันของระบบต่างๆ ในร่างกาย</p> <p>ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบงาน การคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวกหกใบ - ใบกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ 	<p>วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึกกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ตามลักษณะหมวกหกใบ - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง ร่างกายของเรา และแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง ทั้งหมด 16 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังเรียน ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงเนื้อหาและเวลาในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
	อธิบายวิธีการเรียนรู้และทดสอบก่อนเรียน	
1	การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์	2
2	อาหารและสารอาหาร	2
3	สารอาหารที่ให้พลังงาน	2
4	สารอาหารที่ไม่ให้พลังงาน	2
5	การทำงานของระบบย่อยอาหาร	2
6	การทำงานของระบบหมุนเวียนเลือด	2
7	การทำงานของระบบหายใจ	2
8	การทำงานของระบบขับถ่าย	2
	สรุปสาระประจำหน่วยและทดสอบหลังเรียน ประเมินผล	
	รวม	16

ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้สาระสำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้ ความรู้ (K) กระบวนการ (P) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) กระบวนการจัดการเรียนรู้สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงานการวัดและการประเมินผลและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

2.1.4 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน และเทคนิคหมวกหกใบ

2.1.5 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบจำนวน 8 แผน เวลา 16 ชั่วโมง

2.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา และให้ข้อคิดเห็น พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามความข้อเสนอแนะ

2.1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ ด้านหลักสูตรการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรกมล สาซ่อง อาจารย์ /ประธาน สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (ด้านการสอนวิทยาศาสตร์)
- อาจารย์วัลลี คนไว ครู ค.ศ.1 โรงเรียนห้วยตาเปาะ อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
- อาจารย์ศักดิ์ดา กิ่งไก่อ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร กศ.ม. (วัดผลการศึกษา)

2.1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้หาสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้หาสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้หาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

และผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีคุณภาพ 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 35)

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งผลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร การสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 4.76 แสดงว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2.1.9 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบที่มีประสิทธิภาพ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย

2.2 จัดทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การจัดทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีขั้นตอน การสร้างและตรวจสอบดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิธีการสร้างแบบทดสอบและการเขียนข้อสอบ หนังสือการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ วิเคราะห์หลักการ วิเคราะห์ ความสำคัญ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ จำนวน 40 ข้อ

2.2.3 เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ร่างกายของเรา ต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาด้านภาษา และความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ชัดเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปซึ่งแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถือว่าเป็นข้อสอบ ที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ในครั้งนี้ ได้ 1.0 ทุกข้อ

2.2.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนห้วยตาเปาะ โรงเรียนบ้านแก้งนาง และโรงเรียนบ้านสวนแก้ว อำเภอคงหลวง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตงหลวงตอนบน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จำนวน 50 คน

2.2.5 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพรายข้อ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

ค่าความยากง่าย (Difficulty) หรือค่า p โดยพิจารณาเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ในช่วง 0.2–0.8

ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หรือค่า r โดยพิจารณาแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20–0.78 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.22–0.58 เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ

แล้วนำมาตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 จัดทำแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

การจัดทำแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาความหมายและองค์ประกอบของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 สร้างนิยามเชิงปฏิบัติการของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยยึดตามแนวสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

– ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบจากเอกสารต่างๆ

- วิเคราะห์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จากเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะนำมาสร้างแบบทดสอบ โดยกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

- สร้างแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้ครอบคลุมทักษะกระบวนการทั้ง 13 ทักษะ จำนวน 40 ข้อ

2.3.3 เสนอแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องร่างกายของเรา ต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาด้านภาษาและความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการตรวจวัดคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างการถือว่าเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ในครั้งนี้ ได้ 1.0 ทุกข้อ

2.3.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้งนาง และโรงเรียนบ้านसानแก้ว อำเภอคงหลวง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคงหลวงตอนบน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร จำนวน 50 คน

2.3.5 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพรายข้อ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

- ค่าความยากง่าย (Difficulty) หรือค่า p โดยพิจารณาเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ในช่วง 0.2-0.8

- ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หรือค่า r โดยพิจารณาแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.44-0.76 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.22-0.69 เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ

แล้วนำมาตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของคูเดอริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2.3.6 นำแบบทดสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ผ่านเกณฑ์ การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ ไปใช้เป็นเครื่องมือ ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

2.4 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบดังนี้

2.4.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หลักการเขียนและ การสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย

2.4.2 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ โดยพิจารณาจากความสำคัญของ จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหา แบ่งพฤติกรรม การวัด 6 ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าแล้วสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.4.3 เสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกาย ของเรา ต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาด้านภาษาและ ความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการตรวจวัดคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปหา ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างการถือว่าเป็น ข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ในครั้งนี้ ได้ 1.0 ทุกข้อ

2.4.4 เสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกาย ของเรา ต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาด้านภาษา ด้านเนื้อหา และด้านการวัดผล จำนวน 3 คน เพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.4.5 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามคำแนะนำ ของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2.4.6 นำแบบทดสอบไปทดสอบ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือโดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก่งนาง และโรงเรียน

บ้านสวนแก้ว อำเภอคงหลวง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตงหลวงตอนบน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงอาหาร จำนวน 50 คน

2.4.7 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพรายข้อ

เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

– ค่าความยากง่าย (Difficulty) หรือค่า p โดยพิจารณาเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ในช่วง 0.2 – 0.8

– ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หรือค่า r โดยพิจารณาแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.36–0.74 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.21–0.61 เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ แล้วนำมาตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านเกณฑ์ การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

2.5 จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ

การจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.5.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ

2.5.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นข้อคำถามที่มุ่งวัดความพึงพอใจ ครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาตามหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Sacle) ตามมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ในการวัดระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ฟังพอใจมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ฟังพอใจมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ฟังพอใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ฟังพอใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ฟังพอใจน้อยที่สุด

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 35)

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ฟังพอใจมากที่สุด

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ฟังพอใจมาก

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ฟังพอใจปานกลาง

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อย

ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อยที่สุด

2.5.3 นำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบวิจัยการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ ที่สร้างขึ้น

เสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม

ของแบบวัดแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

2.5.4 นำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบวิจัยการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ ที่แก้ไขปรับปรุง

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการตรวจวัดคุณภาพ

ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจน

ของภาษาและความครอบคลุมของข้อคำถาม ผู้วิจัยนำแบบสำรวจความพึงพอใจที่ได้จาก

ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน โดยในการวิเคราะห์จะใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 103)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51–5.00 หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51–4.50 หมายความว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51–3.50 หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51–2.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.01–1.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

2.5.5 ซึ่งแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 มีความเหมาะสมมาก

2.5.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ ที่มีความเหมาะสม
มากไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการทดลอง
เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิค
หมวกหกใบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย
1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิค
หมวกหกใบ จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ 3) แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 4) แบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้โดยใช้การจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ
และให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ จากนั้นนำให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมิน
คุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจนผ่าน
การประเมินคุณภาพ

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ไปขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัยกับผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยตาเปาะ
จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการวิจัย

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

2.1 เตรียมเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ จำนวน 8 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3) แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ

2.2 เตรียมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยตาเปาะ อำเภอคำชะอี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการวิจัย และ วิธีการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ

2.3 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 เมื่อกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ผู้วิจัยทำการสรุปผล และเชื่อมโยงสู่การเรียนครั้งต่อไป

2.5 ผู้วิจัยปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 8 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ขั้นหลังดำเนินการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ

3.3 ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและทำการสรุปผล และอภิปรายผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์หาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร การสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้นร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่องร่างกายของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจากค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.2 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้นร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่อง ร่างกายของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 75/75

1.3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้นร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยหาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I. ตามเกณฑ์ 0.5 ขึ้นไป

1.4 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson)

1.5 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจ จำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson)

1.6 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตามวิธีการของ โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) วิเคราะห์ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ ด้วยวิธีการแบบอิงกลุ่มและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson)

1.7 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบ คุณภาพมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเทียบเกณฑ์โดยยึดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 35)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่อง ร่างกายของเรา เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติในการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples)

2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่อง ร่างกายของเรา เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติในการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples)

2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ เรื่อง ร่างกายของเรา เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติโดยใช้สถิติในการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples)

2.4 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิคหมวกหกใบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คำนวณค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้
(วารุ เฟิงส์วัตต์, 2551, หน้า 283)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) คำนวณจากสูตร
(วารุ เฟิงส์วัตต์, 2551, หน้า 283)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคะแนนหรือข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร
(วารุ เฟิงส์วัตต์, 2551, หน้า 283)

$$S. D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S. D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือจุดกลางชั้นแต่ละชั้น

- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขของกลุ่มตัวอย่าง
 f แทน ค่าความถี่ของข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูล หรือคะแนนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน

2.1.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยมีสูตรดัชนี
 ค่าความสอดคล้อง IOC (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 245) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 ทักษะหรือความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ
 จุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence)
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้วิธี
 ของของโลเวทท์ (Lovett) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 247-248) ดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum x_1 - k \sum x_1^2}{(k-1) \sum (x_i - c)^2}$$

- เมื่อ r_{cc} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k แทน จำนวนข้อสอบ
 x_1 แทน คะแนนของแต่ละคน
 c แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้วิธี
คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (วารุ เฟิงส์วัตส์, 2551, หน้า 240) ดังนี้

สูตร KR-20 มีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_1^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K แทน จำนวนข้อสอบ

p แทน สัดส่วนของคนตอบถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนตอบผิดในแต่ละข้อ

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบฉบับนั้น

2.1.3 การหาค่าความยาก (Difficulty) การหาค่าอำนาจจำแนก
(Discrimination power) ของแบบทดสอบโดยนำค่ารวม (H) ของแต่ละตัวไปหา
ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก r โดยใช้สูตรดังนี้ (วารุ เฟิงส์วัตส์, 2551,
หน้า 238) ดังนี้

$$p = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L} \quad r = \frac{R_H - R_L}{N_H}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

R_H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก

R_L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

r แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

N_H แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง

N_L แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

2.1.4 สถิติทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t – test (Dependent Sample)

ใช้สูตรดังนี้ (วารุ เฟิงส์วส์ดี, 2551, หน้า 339)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$Df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตจากตาราง
การแจกแจงปกติ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างละคู่ของคะแนนแต่

n แทน ค่าจำนวนคู่ของตัวอย่าง

2.1.5 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1/E_2

(วารุ เฟิงส์วส์ดี, 2546, หน้า 42-44)

สูตร 1

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum \square$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบย่อยหรือประกอบ
กิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

$\square$ แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยหรือประกอบ
กิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

$\square$ แทน จำนวนผู้เรียน

สูตร 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2.1.6 การหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สูตรดังนี้
(เผชัญ กิจระการ, 2544, หน้า 1-3 ; อ้างอิงมาจาก Goodman and others, 1980,
pp.30-34)

$$E. I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียนทุกคน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$